

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 36g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 32 alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995
cu privire la statutul judecătorului
(*condițiile de plată a pensiei pentru judecători*)

CHIȘINĂU

1 aprilie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 22 februarie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 1 aprilie 2021 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 32 alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ridicată de dl avocat Artur Airapetean, în dosarul nr. 3-4821/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Victor Sîrbu, de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 20 decembrie 2019, dl avocat Artur Airapetean a depus, în interesele dnei Adriana Garbuz, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite un act administrativ individual favorabil privind stabilirea și calcularea pensiei de judecător pentru vechime în muncă.

4. Pe 3 februarie 2021, în cadrul examinării cauzei, dl avocat Artur Airapetean a ridicat, în interesele reclamantei dna Adriana Garbuz, excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 32 alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

5. Prin încheierea din 9 februarie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis cererea de ridicare a excepției și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

6. Pe 19 februarie 2021, dl avocat Artur Airapetean, în interesele reclamantei dna Adriana Garbuz, a depus o cerere la Curte prin care a solicitat retragerea sesizării privind excepția de neconstituționalitate.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

[...]”.

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului sunt următoarele:

Articolul 32 Asigurarea cu pensie

„(1) Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținând-se cont de mărirea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și judecătorilor care au activat în instanțele internaționale, luându-se în calcul salariul mediu lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(3) Pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin. (1) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

(4) În cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile articolului 32 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, contravin dispozițiilor articolelor 16 și 23 din Constituție. Autorul excepției consideră că normele criticate instituie o discriminare între persoanele care activează în calitate de judecători și alți judecători sau alte categorii de salariați. În acest sens, judecătorii care îndeplinesc condițiile de a obține pensia pot activa în continuare, însă nu pot beneficia de pensie, în comparație cu alți judecători sau alte categorii de salariați. În viziunea autorului sesizării, dispozițiile articolului 32 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nu sunt clare, pentru că nu explică modul de plată a pensiei pentru judecătorii care activau la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 60 din 4 aprilie 2014.

10. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 7, 16, 23, 43, 47 și 140 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi ale Legii cu privire la statutul judecătorului, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către reprezentantul reclamantei (a se vedea § 1 supra). Astfel, excepția

este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 32 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care prevăd că pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin. (1) se calculează și se plătește doar judecătorilor care și-au dat demisia și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

15. Curtea notează că prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, fiind pronunțată Decizia nr. 19 din 9 februarie 2021.

16. Curtea constată că, pe 19 februarie 2021, autorul excepției de neconstituționalitate, având în vedere că Curtea s-a pronunțat deja asupra textului contestat prin Decizia de inadmisibilitate nr. 19 din 9 februarie 2021, a depus o cerere de retragere a sesizării nr. 36g/2021.

17. Curtea reține că sesizarea poate fi retrasă de subiectul ei la orice etapă de examinare a cauzei [articolul 41 alin. (1)] din Codul jurisdicției constituționale], iar sesizarea se restituie prin decizia Curții Constituționale.

18. Curtea notează că subiectul cu drept de sesizare a Curții pe baza unei excepții de neconstituționalitate este judecătorul/completul de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, al Curților de Apel și al judecătoriilor (a se vedea punctul 2 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016 și articolul 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale).

19. Având în vedere cele menționate, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate poate fi retrasă din procedura Curții doar de subiectul cu drept de sesizare. Partea în proces sau reprezentantul acesteia poate solicita retragerea sesizării doar prin intermediul instanței de judecată. Prin urmare, Curtea constată că, în această cauză, retragerea i-a fost solicitată direct Curții de autorul excepției, care nu este subiect cu drept de sesizare.

20. Totodată, Curtea constată că obiectul prezentei sesizări este identic cu obiectul sesizării nr. 192g/2020, care a fost declarată inadmisibilă prin Decizia nr. 19 din 9 februarie 2021.

21. În acest context, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl avocat Artur Airapetean, trebuie declarată inadmisibilă, deoarece există o decizie anterioară a Curții care are ca obiect aceleași prevederi și aceleași critici de neconstituționalitate.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g) și 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 32 alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ridicată de dl avocat Artur Airapetean, în dosarul nr. 3-4821/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 1 aprilie 2021
DCC nr. 45
Dosarul nr. 36g/2021*